

مدیریت ریسک و بیمه

Risk and Insurance Management

این کتاب براساس قرارداد فی مابین معاون امور بندری و اقتصادی سازمان بنادر و دریانوردی با شرکت دانش‌پژوه بنادر ایران به شماره ۷۶/۷ مورخ ۹۲/۲/۲۴ تهیه شده است. تمامی مسئولیت‌های قانونی ناشی از حفظ حقوق مالکیت فکری و معنوی در این اثر بر عهده مولف و شرکت یادشده می‌باشد.

سازمان بنادر و دریانوردی
۱۳۹۷

سرشناسه	: آسیابان پور، مرتضی
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت ریسک و بیمه = Risk and Insurance Management / مولف مرتضی آسیابان پور؛ سفارش دهنده معاونت امور بندری و اقتصادی، سازمان بنادر و دریانوردی؛ ویراستار ادبی محبوبه غلامی؛ ویراستار فنی حمید حمیدی. تهران: سازمان بنادر و دریانوردی، انتشارات، ۱۳۹۷.
مشخصات نشر	: ۲۵۸ ص.
مشخصات ظاهری	: مجموعه کتابهای لجستیک و بندری؛ ۱۰.
فروست	: ۳-۳۰-۸۴۲۲-۶۰۰-۹۷۸ دوره ۲-۴۰-۸۴۲۲-۶۰۰-۹۷۸
شابک	: وضعیت فهرست نویسی: فیبا
	یادداشت: Risk and Insurance Management
موضوع	: بیمه دریایی
موضوع	: Marine insurance
موضوع	: مدیریت ریسک
موضوع	: Risk management
شناسه افزوده	: حمیدی، حمید، ۱۳۳۱ - ویراستار
شناسه آف ده	: سازمان بنادر و دریانوردی. معاونت امور بندری و اقتصادی
شناسه جزوه	: سازمان بنادر و دریانوردی. انتشارات
رده بندی مکرر	: HE۹۶۵/آ۵۴ ۱۳۹۷
رده بندی دیوین	: ۲۰۱/۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۵۱۶۰۶

انتشارات سازمان بنادر و دریانوردی ناشر کتب تخصصی دریایی و بندری

مدیریت ریسک و بیمه
سفارش دهنده: سازمان بنادر و دریانوردی - معاونت امور بندری و اقتصادی

مولف: مرتضی آسیابان پور
ویراستار ادبی: محبوبه غلامی
ویراستار فنی: حمید حمیدی

طرح روی جلد: محمدحسین شوکت پور
طراحی و صفحه آرایی: گروه طراحان نوگرا مارینا
چاپخانه: خجسته نوین

توزیع و پخش: انتشارات اسرار دانش ۲-۶۶۴۶۹۷۶۱-۰۲۱ www.asrardanesh.ir

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۷ شمارهگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ است.

دفتر انتشارات: تهران، بزرگراه شهید حقانی، بعد از چهارراه جهان کودک، انتهای خیابان شهیدی، پلاک یک،

سازمان بنادر و دریانوردی، مرکز بررسی ها و مطالعات راهبردی کدپستی: ۱۵۱۸۶۶۳۱۱۱

تلفن: ۰۱-۸۴۹۳۲۱۳۰-۸۴۹۳۲۱۳۷ پست الکترونیکی: pub@pmo.ir

شابک: ۲-۴۰-۸۴۲۲-۶۰۰-۹۷۸

SBN: 978-600-8422-40-2

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۳	فصل اول - ریسک
۱۵	مقدمه
۱۶	تعریف ریسک
۲۸	مفاهیم مرتبط با ریسک
۳۰	طبقه بندی ریسک های خالص
۳۲	خود آزمایی
۳۳	فصل دوم - مدیریت ریسک
۳۶	فرآیند مدیریت ریسک
۴۰	مراحل فرآیند تصمیم گیری در مدیریت ریسک
۴۶	ارزیابی عملکرد و تصمیم گیری در مدیریت ریسک
۵۳	قواعد ارزیابی ریسک
۵۸	اقدامات پس از ارزیابی ریسک
۶۳	مدیریت ریسک و بیمه گری
۶۸	خود آزمایی
۶۹	فصل سوم - بیمه
۷۱	مقدمه

۷۲	تاریخچه بیمه
۷۳	بیمه در ایران
۷۵	تقسیم بندی انواع بیمه
۸۱	خودآزمایی
۸۳	فصل چهارم - اصول حاکم بر قراردادهای بیمه
۸۵	الف - اصل حسن نیت
۱۱۰	ب - اصل غامت یا اصل زیان
۱۱۶	ج - اصل نفع بیمه پذیر
۱۲۱	د - اصل جانشینی
۱۲۳	ح - اصل تعدد بیمه
۱۲۸	و - اصل داوری (arbitration)
۱۲۹	ز - اصل علت نزدیک (proximate cause)
۱۳۲	و - اصل اتکائی
۱۳۴	خودآزمایی
۱۳۵	فصل پنجم - بیمه حمل و نقل کالا
۱۳۸	بیمه حمل و نقل عمومی
۱۴۰	بیمه حمل و نقل کالای داخلی (عمومی)
۱۴۱	اهداف بیمه نامه
۱۴۳	شرایط عمومی بیمه‌های باربری
۱۴۴	فصل دوم شرایط
۱۴۹	فصل سوم استثنائات
۱۵۱	بیمه حمل و نقل کالای وارداتی (عمومی)
۱۵۲	اهداف بیمه نامه
۱۵۷	فسخ بیمه نامه

۱۶۰	خودآزمایی
۱۶۱	فصل ششم - بیمه دریایی
۱۶۳	مقدمه
۱۶۴	تاریخچه بیمه دریایی
۱۷۰	بیمه تعاونی، قدیمی ترین شکل بیمه
۱۷۲	بیمه دریایی
۱۷۵	خسارت - مقدم - تفدیه - ناشی از زیان همگانی
۱۷۶	مصادیق خسارت همگانی
۱۷۷	هزینه نجات
۱۷۷	مقررات یورک - آنتورپ
۱۷۹	تعریف زیان همگانی
۱۷۹	شرایط لازم برای تحقق زیان همگانی
۱۸۲	موارد زیان همگانی
۱۸۵	پنجاه و دو ویژگی بیمه‌های دریایی
۱۹۱	کشتی
۱۹۳	انواع بیمه کشتی
۱۹۵	بیمه نامه کشتی
۱۹۷	ب شرایط بیمه کشتی
۱۹۸	انواع بیمه مرتبط با کشتی
۲۰۰	اهداف بیمه نامه
۲۰۱	خسارات تحت پوشش
۲۰۲	فسخ بیمه نامه
۲۰۴	بیمه مسئولیت در برابر اشخاص ثالث (کشتی و شناور)
۲۰۵	شرایط فسخ

۲۰۶	مباحث و موضوعات مرتبط با بیمه دریایی
۲۱۲	عیب مخفی
۲۱۳	شرط تضادم
۲۱۷	حوادث و خطرات مرتبط با دریا و کشتی
۲۲۳	طوفان
۲۲۴	غرق شدن
۲۲۵	خطر آلودگی
۲۲۷	خطرات اضافی
۲۳۱	خطرات بیمه شده
۲۳۳	خطرات اضافی
۲۳۴	خطرات بیمه شده بطور عام
۲۳۶	خود آزمایی
۲۳۷	فصل هفتم - بیمه نامه دریایی
۲۴۱	فرانشیز FRANCHISE
۲۴۱	خسارت خاص PARTICULAR AVERAGE
۲۴۲	خسارات عمومی (جنرال اوریج) GENERAL AVERAGE
۲۴۴	بیمه خسارت کلی LOSS INSURANCE TOTAL
۲۴۸	هزینه‌های اداره امور کشتی - منافع
۲۵۱	استثنائات
۲۵۳	سیستم قرار دادهای دریایی
۲۵۳	چارترپارتی
۲۵۵	مفاد قراردادهای چارترپارتی (Voyage Charter Clauses)
۲۵۷	تعیین نماینده و بیمانکار بارگیری و یا تخلیه
۲۵۸	دوبه کاری

۲۵۸	 انحراف از مسیر
۲۵۸	 ماده مربوط به برنامه
۲۵۸	 حالات استثنا
۲۶۰	 انواع شرایط حمل دریایی
۲۶۱	 خود آزمایی
۲۶۲	 منابع

www.ketab.ir

سخن نخست

آگاهی، موفقیت، شناخت رابطه‌ی بین «آموزش»، با «توسعه اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی»، سبب آمدن بسیاری از سازمان‌ها، موسسه‌ها و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی، پیشرفت و رشد خود را در «آموزش‌های تخصصی-حرفه‌ای» جست‌وجو کنند. این هدف‌نگاری روندی بسیار جدی و تلاشی عظیم برای دستیابی هر چه نزدیک‌تر به دانش، بینش، مهارت و اطلاعات پدید آورد.

بر این مسیر، پرداختن به مقوله‌هایی چون آموزش حین کار، آموزش حین خدمت و آموزش برای کار راهه پیشرفت شغلی مطرح گردید. هم‌پای آن نیز تلاش شد تا نقش و جایگاه آموزش در «اقتصاد، صنعت، فن‌آوری، مدیریت و سازمان» نیز دیده شود. پیرو این اهمیت‌گذاری، این موضوع مورد توجه قرار گرفت که به منظور تقویت «بسترها و زمینه‌ها» برای آموزش دانش‌های مرتبط با علم اقتصاد و دانش‌های حرفه‌گرایانه و فنی-تخصصی، مبادرت به اتخاذ تصمیم‌های آموزشی ویژه‌ای گردد که در مجموع، برون‌داد آن در خدمت آموزش‌های حین کار و آموزش‌های خدمت قرار گیرد.

به الزام و با توجه به گسترده‌گی و پراکندگی دانش و داده‌های مرتبط با دانش‌های حرفه‌گرایانه و فنی-تخصصی، اول قدم، کوشش برای تولید کتاب‌های آموزشی مناسبی بود که وفق استانداردهای تالیف کتب درسی و رعایت اقتضاها و ضوابط آموزشی، از یکدستی و قالب‌بندی بر اساس موضوع، شمول، سازماندهی محتوایی و شکلی، هم‌چنین قدرت یاددهی و شیوه‌های یادگیری، بتواند با کاربران و فراگیران، ارتباط هوشمندانه، کار و اثربخش برقرار سازد.

این مجموعه کتاب‌های آموزشی، مبتنی بر طرح درس‌های «دوره‌های آموزشی کارکنان لجستیک بندری ایران» بوده که مشتمل بر ۴۸ عنوان درسی است که به تدریج کتاب‌های درسی بر مبنای

این طرح درس‌ها تهیه خواهد شد. طرح درس‌های تهیه شده برای آموزش کارکنانی است که در حرفه‌های مختلف بندری کار می‌کنند و مبتنی بر «نیازسنجی و هدف‌گذاری مشخص» است که در ساختار «کتاب‌های آموزشی» تبیین شده‌اند.

«اهداف» بر سه حوزه دانشی، نگرشی و مهارتی ناظر هستند و هرآنچه از مفاهیم، بر وسعت و توالی مهارت‌ها، بینش‌ها و اهداف تمرکز دارند از سوی دیگر با یکسان سازی مطالب درسی مراکز آموزشی برگزارکننده دوره‌ها قابل نظارت و ارزیابی خواهند بود.

راهبردهای -دهی- یادگیری بر پهنه‌ای از جهت‌های ایجاد تفکر خلاق و اکتشاف استوار بوده و بر مقوله‌هایی رِی شناخت مفاهیم «بنیادی و نظری» و «بسط و تعمیم مفاهیم و مهارت‌ها و استفاده از آن‌ها در انجام فعالیت‌های ربط، عملیاتی و اجرایی» برخوردار از رویکردهای کاربردی است.

کیفیت محتوایی این سلسله کتاب‌ها، با نگرشی بر صنعت و پیوستارهای شغلی، حرفه‌ای و تخصصی مرتبط با آن است. متون آموزشی دال بر راهبردهای عملیاتی، مدیریتی (مدیریت ریسک، مدیریت عملیات، فعالیت‌های عمومی و دیگر کنش‌های مدیریتی)، همچنین پردازش موضوع‌هایی خاص که به فضای کسب و کار و سرعت بالای تغییرات در آن‌ها، افزایش رقابت و چالش‌های متبادر از آن‌ها، بازگشت می‌یابد. در ارتباط با این مقوله‌ها، شایسته است به مقوله‌ی دیگری نیز اشاره داشت؛ به این معنا که اگر کلیت آموزش دیدگی را محتوایی برای تغییر در رفتار الگوهای ذهنی بدانیم، محتوای این مجموعه کتاب‌ها، دارای رهنمودهایی کلیدی، برای تبیین اهداف رفتاری است. رهنمودهایی که یاد می‌دهند که در فرایندهای جهانی‌شدن اقتصاد، مدیریت، رقابت، توسعه نحوه جانمایی دانش و کاربرست آن برای پیوستن به امر «دانش و بینش و توسعه» چگونه باید، با واسطه آموزش، از ایده به پدیده تبدیل شود.

اهتمام سازمان بنادر و دریانوردی در تولید و نشر این مجموعه کتب درسی گامی به منظور تحقق آرمان فوق است.

سازمان بنادر و دریانوردی

مرکز بررسی و مطالعات راهبردی